

MILAN RAKIĆ

SABRANE PESME

KONTRAST

Beograd, 2023

PESNIKU

Gospod ti je dao svetu iskru. Kresni,
I obasjaj tamu gde pesnici žive,
Majušnosti svoje neka budu svesni.

Sruši, kô od šale, njihove oltare
I idole mnoge kojima se dive!
Razbij predrasude i kalupe stare!

O razmahni rukom krepkom, nek se krha
Stara trošna zgrada od dna pa do vrha!
Goni bednu braću kô bura matroze!

Nek zastrepe, bedni! Nek u smrtnom strahu,
Krsteći se, čuju tvoju pesmu plahu
Gde grmi kraj njine slikovane proze!

LJUBAVNE PESME

KONDIR

Počuj, draga, reči iskrene i jasne
Jedne bolne duše, tvojoj duši prisne,
Pre no oluj stigne i grom strašni prasne,
I nemirno srce najedanput svisne,
Počuj ove pesme uzaludno strasne.

Pre odsudnog boja ja ti nisam dao
Koprenu, ni burmu, ni azdiju, kao
Starinski junaci, po čemu ćeš mene
Pomenuti kada stigne udes zao
I zapište deca i zaplaču žene.

Sad na razbojištu leži leš do leša.
Plemići i sebri. Leži strašna smeša.
Noć se hvata, Samo munja katkad blisne.
Dok poslednje žrtve stari krvnik veša,
Nepregledna hrpa ranjenika kisne...

Hoće li me naći među njima tvoje
Bistre oči, draga? Hoće l' iz kondira,
Ko preteča skromna večitoga mira,
Pasti kap na rane što zjape i gnoje?
Hoće l' pasti kaplja što bolove spira?

Čekam. Nigde nikog. Svetlost dana gasne.
Noć prosipa tamu i časove kasne,
Ni zvezde na nebu da za trenut blisne.
— Čekam. Nigde nikog. Uz vapaje glasne
Nepregledna hrpa ranjenika kisne...

SERENADA

I

Allegro

Sa tri svirača u crnome plaštu,
Sa šešikom na kom se pero vije,
Uzev u pomoć istočnjačku maštu,
Pikrašču se, kô lopov što se krije,
Sa tri svirača u crnome plaštu.

I zaječaće setne violine
U svežu noć, kroz baštu cveća punu,
I kad kroz oblak bleđi mesec sine,
Poviće cveće svoju rosnu krunu
I zaječaće setne violine.

O, to će biti silna pesma, rada
Da znaš šta nežna duša dragoj pruža,—
Na usta moja pokuljaće tada
Milosne reči i bokori ruža.
Da, pesma moja biće moćna tada.

Pesma mladosti, burna kao ona,
Otmjena, sveža, ponosna, i vrela,
I silna kao mnogobrojna zvona
Kad proslavljaju pobednika smela!
Otmjena, sveža, ponosna i vrela.

O, kako će se zgranuti od čuda
Dremljive ćifte i njihove žene
Kad ih iz teškog, glupog sanku prene

Svemoćna pesma što prodire svuda!
O, kako će se zgranuti od čuda!

Bednici jedni što nam ljubav krate,
Naviknuti na otrcane fraze
Kojima lažu svoje tašte maze
Kasapski momci, kaplari i ćate!
Bednici jedni što nam ljubav krate!

I zaječaće setne violine
U svežu noć. I staće pesma ova.
I kad, kô podsmeh na tu sreću taštu,
Vesela zora na istoku sine,
Sa tri svirača u crnome plaštu
Poći ću — da ti sutra dođem snova..

II

Adagio

Zadrhtaše na stabljikama glatki
Krinovi redom, i dušu mu bonu
Preliše zraci mistični i slatki:
Pojavila se draga na balkonu.

Čula si pesmu, draga, al' to nije
Vesela pesma nekadašnjih dana...
O, da l' osećaš da se u njoj krije
Nesosni zadah ustojalih rana?

O, da l' razumeš, draga, strašnu bedu,
I osećaš li nevidljive uze,
Vidiš li kroz noć na licu mi bledu
Krvave oči i stisnute suze?...

III

Menuet lugubre

Perike bele, šinjoni, lepeza,
I cipele od atlasa i svile,
I krinoline razne pune veza,
Krasne i sjajne nekada su bile.

A danas vise u ormanu tamo
Prljavi dronjci gde prašina pada,
I kad ih vidim, ja začujem tada
Menuet ljupki od Filipa Ramo.

Al' avaj! pesma zalud pokušava
Da vrati čari starinskoga doba;
Dubokim sankom prošlost ova spava,
I poređani stoje grob do groba.

Tako se sveti priroda, i tako
Najlepši san u sitni prah pretvara:
Od nekadašnjeg raja biva pakô,
Od krinoline sjajne, krpa stara.

Tako sam i ja evo već tri noći
Blažen i bujan, dok se pesme hore,
U muzici, u cveću, i samoći,
Sisao sreću sve do same zore.

Ali će, draga, drugo vreme doći,
I ostaće mi, kad dan jedan grane,
Od te blažene i čedne tri noći
Tri razjapljene, kô noć crne, rane...